

פירטי ל 3.05

מליבת ועדת הכלכלה שהתקיימה ביום ג'
כ"א נסבת התש"י - 10.1.1950
בשעה 10.30

נוכחים: חברי הועדה

א. חושי - היו"ר
ש. לביא
ח. לנדאו
א. רקנטי
ד"ר ברנשטיין
ד"ר פרדר
ש. גורן
ס. ארם
א. בהיר
א. פרמינגר
צ. יהודה

סוזמנים:

י. שפירא - היועץ המשפטי
סר זילביגר - יועץ מטמטי.

סדר-היום: - חוק העברת ברכיה לרשות פיתוח, תש"י - 1949.

היו"ר א. חנשי: לפנינו סונח הצעת חוק העברת נכסים

לרשות פיתוח. אני מקוה לעבור על החוק

במהירות האפשרית, כי באישור החוק הנ"ל תלויות כמה וכמה פעולות

כלכליות ממדרגה ראשונה. אני מציע לעבור על החוק סעיף, סעיף.

ד"ר פ. ברנשטיין: בסעיף 2 (א) אינני מבין מדוע כתוב פעם

אחת "אדם" ופעם שניה "גוף מאובד". גוף

מאובד איננו יכול להיות "אדם".

ח. לנדאו: לפי המדובר פה, הגוף הזה יהיה גוף

אכסוקוטיבי, ובהרבה מקרים, כפי שנראה

להלן הוא יהיה בלתי תלוי למעשה, וכפי שאנו רואים, רשות הפיתוח

לא תהיה נתונה לבקרת כל שהיא והיא סוברנית למעשה בכל פעולותיה,

כאן מדובר ביחס למסירת רכוש עצום לרשות הפתוח, וזה נוגע אולי

ל-75% מרכוש המדינה כולה, אני סבור לפיכך, שהשאייר את הגוף

במבנהו זה ללא בקרת וללא פיקוח. ואני רוצה להציע לרשות הפיתוח

ח. לנדאו:

תחלק לטני חלקים: החלק האכסוקוטיבי- המבצע, החלק השני תמנה ועדה צבורית, או ועדה צבורית שתבחר ע"י הכנסת כולה שמרסקידה יהיה לפקח על פעולות הפיתוח, כי אנו/במה דברים אמורים ולא יזכר מטרה מוקמת וטות הפיתוח. המדובר הוא ברכוש עצום המחייב אותנו למנות ועדה צבורית. אני מעמיד את רשות הפיתוח על שתי זרועות: (1) זרוע מבצעת, שלא יהיה אדם אחד, אלא חבר אנטיים; (2) ועדה צבורית - מפקחת.

א. בהיר: להערותיו של מר לנדאו ישנה תשובה בסקירתו של מר האוצר בישיבה הקודמת של ועדת הכלכלה.

בסעיף 2 (א) אני מציע לכתוב "למנות חבר כני אדם." ולמחוק את המלים "אדם או".

ד"ר פרדר: לא ברור לי מהו באופן מטפסי הגוף הזה, כי הרי אין זו הממשלה. אני רוצה לשאול אם יש כבר איזה תקדים, או שאנו עומדים בפני איזו יצירה חדשה ומהי הכוונה. אנו עומדים בפני פעולה מסקית רחבה ויש לדעת מהי ההגדרה המסויימת של הגוף הזה בחיים הכלכליים.

א: פרמינגר: בעקבות הדיונים כאן, אנו מציעים להוסיף בין סעיף קטן א' ובין סעיף קטן ב', (בסעיף 2) סעיף חדש שתכנון יהיה: "רשות הפיתוח תהיה מורכבת מבאי-כח הממשלה, הקק"ל, מחלקת ההתיישבות של ההסתדרות הציונית, ובאי-כח הצבור המעוניין".

היו"ר א. חוטי: דברי כולם מתכוונים לדבר אחד והוא, שרשות הפיתוח עלולה להיות למוסד כביר ביותר בארץ, בעל סמכויות גדולות ועצומות ובעל אפשרויות גדולות ועצומות שיהיה עליהם על רכוש גדול שאין שני לו בארץ. לפי ההגדרה של החוק הזה הרשות הזאת עומדת לגמרי ברשות עצמה ואין עליה בקרת אנו דנים עכשיו לא על דברי מר האוצר, אלא על החוק עצמו, ואנו צריכים לראות שיהיה סעיף בתוך החוק שיבטיח, כי רשות הפיתוח תעמוד תחת

א. חוטי:

בקרת הכנסת. ויש כאן שתי אפשרויות. עד האוצר אמנם אמר לנו שהמטלה חושבת למנות את רשות הפיתוח מבאי-כח המטלה, ב"כ קק"ל וקרן-היסוד, ומחלקת ההתישבות, ואינני זוכר אם יהיו גם אנשי צנור. הבעיה נשארת איפוא, כי לא ברור לגמרי אם רשות הפיתוח תהיה אחראית בפני הכנסת. מה שאנו צריכים להבטיח הוא, שהלו"חיים של רשות הפיתוח ימסרו לכנסת. אני מבקש מהיועץ המטפטי לומר לנו כיצד אפשר יהיה להבטיח את הדבר בחוק, וכן מה היתה הכוונה של משרד המטפטים, שהחליט לא להכניס את הדברים האלה לחוק זה.

י. ספירא - היועץ המטפטי: בעקבות השאלות שהוטעמו קודם ברצוני

להעיר, כי רשות הפיתוח יכולה להיות

מורכבת מאדם אחד או מחבר אנשים - החוק קובע שתי אפשרויות וזה יהיה תלוי במסיבות. ברור שמוסד כזה הכרחי שתהיה לו עמדה מטפסית. החוק שלנו מכיר בקור פרציה או בגוף מאוגד המורכב גם מאיש אחד - כמו האפוסטרופוס על נכסי נפקדים, למשל. אם אנו אומרים רשות הפיתוח קונה או מוכרת, כשם שאנו אומרים שהאפוסטרופוס קונה או מוכר, הרי אין הוא קונה בטמו באופן אישי - אלא זוהי פיקציה מטפסית הנבדלת מקיומו הפיסי של האיש. כשהוא פועל בתור רשות פיתוח אנו מבדילים אותו מתפקידו האישי והמסגרת המטפסית. יכולה להיות קורפורציה של איש אחד מה שקוראים באנגלית "קורפורייטן סול".

בקשר עם זאת התעוררה גם השאלה: באם זה

חבר בני אדם - ממי זה יהיה מורכב? אנו מתכוונים לאדם אחד או חבר בני-אדם שמתמנים לרשות הפיתוח - הכל כפי שתקבע המטלה. באם רשות הפיתוח תהיה מורכבת מאיש אחד - האחד הזה יהיה גוף מאוגד. זוהי הפיקציה המטפסית.

ד"ר פ. ברנטסיין: לדעתי זה מיותר.

י. ספירא - היועץ המטפטי: זה לא מיותר. אנו מנהלים עכשיו מטפס

עם האנגלים ביחס לרכוש הגרמני בארץ

ובמטפס זה מתעוררת אותה השאלה, באם הרכוש הזה היה שייך לאפוסטרופוס (האנגלי) - על שמו, או שזה היה שייך לגוף המטפטי שהוא ייצג,

י. שפירא - היועץ המשפטי:

האחריות של הגוף הזה תהיה על המטלה דרך סר האוצר, כפי שצוין
בסעיף 6 של החוק. הדבר מתבטא בפני דברים: (א) בהוראה בחוק
סר מטרי המטלה הוא האחראי; (ב) כפי שנקבע בחוק המעבר: אחריות
קולקטיבית של המטלה בפני הכנסת. המטלה יכולה בכל רגע לפטר
את הגוף הזה ולסנות אחר במקומו. זהו גוף קיים קיום נפרד בסידה
מסויימת, אבל בתוך המסגרת של המטלה.
ביחס להצעתו של סר פרסינגר, הרי היא
בסידה מסויימת מטלבת עם הצעתו של סר לנדאו. לפי החוק הזה המטלה
תצטרך להיות אחראית בפני הכנסת, כי המטלה תמנה את רשות הפיתוח,
אבל אם הכנסת תמנה את רשות הפיתוח - אזי לא המטלה תהיה אחראית
בפני הכנסת, אלא רשות הפיתוח בעצמה. הדבר יצור שתי מטלות. אצלנו
כל הבצוע מדוכז בידי המטלה וכל האחריות מוטלת על המטלה - שהיא
אחראית בפני הכנסת. אי אפשר יהיה לקבל את הצעתו של סר פרסינגר
מבלי לפגוע בקונצפציה של הסדינה. סר פרסינגר דורש לקבוע כי רשות
הפיתוח תורכב מבאי-כח מוסדות שונים - זו יכולה להיות אמנם מטלה
של הועדה.

א. פרסינגר: סדור כזה קיים גם לגבי ועדת החנוך.

י. שפירא: זה לגמרי בהתאמה לחוקים אחרים, אנו

יכולים להציע רק הצעה דומה בקשר לוועדה

מיועצת, כפי שהוצע בחוק לעדוד הטקעות הון, ובזאת אינני רואה שום
סתירה למבנה של החוק, לכל הצעה אחרת תהיה התנגדות מבחינה משפטית,
כי רשות הפיתוח, בתור מוסד אקסקוטיבי מוכרח להיות מסוגה ע"י
המטלה, מאותם האנשים שהמטלה קובעת, באם רוצים שהמטלה תהיה
אחראית בפני הכנסת.

היו"ר א. חוסי: לדעתי ישנם בחוק הזה כמה בטוילים

"מפחידים", ביחוד בסעיף 4 של החוק,

ויש להכניס הגדרות בהירות יותר.

נדמה לי שכל המתווכחים מתכוונים

להברר אחד ברור והוא: שלרשות הפיתוח תהיינה שתי זרועות - זרוע
מיעצת וזרוע מבצעת, השאלה היא רק מי ממנה זאת מי.

ח. לנדאו:

הצעתו היא: (לסעיף קטן א')

" רשות הפיתוח תורכב מחבר בני-אדם

שטלטה מהם ימונו ע"י הממשלה, ואיבעה באי-כח הצנור שייבחרו ע"י הכנסת".

ע"י זה נמנע מהקמת שתי זרועות נפרדות

ולא תהיה התערבות כל שהיא, מן החוץ, בזכותה האקסקוטיבית, למעשה האקסלוטיבית, של הממשלה.

ט. גורן:

אני חושב שהצעתו של מר לנדאו לא באה

בחישובן כי לא יתכן ששני גופים שונים

ירכיבו את רשות הפיתוח. לדעתי אנו צריכים להטאיר לממשלה את הזכות למנות את רשות הפיתוח, כדי שהיא תהיה אחראית בעדה. אסור לנו לשחרר את הממשלה מהאחריות המלאה לרשות הפיתוח.

ד"ר פרדר:

אני רוצה להבטיח בחוק טקס"ל ומחלקת

החתייטבות של הסוכנות ייוצגו ברשות

הפיתוח. ~~אני~~ מטפס במה שאומר היועץ המטפסי, שיש בדעת הממשלה לטתף ברשות זו את ב"כ הקק"ל וכו' - ~~בשעה שחוק~~ אינו מחייב אותה. לפיכך אני רוצה להבטיח את הדבר בחוק.

א. בהיר:

אני מציע את הניסוח הנא:

"למנות חבר בני-אדם להיות לרשות פיתוח

הארץ, וכן יתמנה יו"ר רשות הפיתוח".

אני בעד ההצעה שרשות הפיתוח צריכה

להיות חבר בני-אדם, אבל אני חושב שאחריות הממשלה תוכל להיות יעילה יותר אם תקבע לא רק את ההנהלה, אלא גם את המנהל. זאת תהיה פרגטיבה של הממשלה ולא של ההנהלה.

י. טפירא - היועץ המטפסי: התיקון של בהיר הוא צודק, אבל סיותר.

ישנו סעיף מיוחד (סעיף 6) הקובע שבכל

מקום שיטנה רשות לממשלה למנות חבר בני אדם - הרשות הזאת כוללת

גם את הסמכות למנות יו"ר.

מל.

א. בהיר: אני מציע שרשות הפיתוח תמסור את כל

הדו"חים שלה לוועדת הכלכלה של הכנסת.

כשם שהאוצר מוסר דו"ח לוועדת הכספים, אני מציע להכניס את הדבר
בחוק.

היו"ר א. חוסי: החוק איננו דבר שאנו יכולים לעשות

בו כל מה שאנו רוצים. לדעתי אנו יכולים

לציין רק בגוף החוק, שישנה מועצה המבקרת את עבודת הועדה.

אני מציע:

מ. ארם:

(א) רשות הפיתוח תורכב ע"י הממשלה ותהיה

אחראית בפני הממשלה.

(ב) רשות הפיתוח תהווה גוף מאוגד בה

ייוצגו (אלה ואלה...) ובאי-כח אותם הגופים

שעליהם יוחלט בממשלה ובועדה המתאימה

של הכנסת.

ח. לנדאו: כל ההצעות הן מטביב לנקודה אחת והיא,

להבטיח פקוח על רשות הפיתוח. היועץ המשפטי

אמר לנו שסעיף 6 מבטיח את הדבר, אבל לדעתי אין זה מבטיח. כי השר

יכול אמנם להיות סמונה על ביצוע של חוק מסויים, אבל הוא יכול לבצע

את החוק גם מבלי שתהיה עליו בקרת כל שהיא. כאשר הוגדרו סמכויות

הועדות של הכנסת, לא נאמר שהועדות מחפות על כל טעם פעולה של כל

משרד ומשרד. ולפיכך החוק יהיה נטוי ונטול בקרת, גם אם שר האוצר

יהיה סמונה על ביצוע העניין - אין זה מחייב בקרת הועדה. אני מוכן

לתקן את המעוות בסעיף 3, ואז ההצעה תהיה:

" ברשות ועדת הכלכלה "

ע"י כך אנו מבטיחים שכל פעולה תעמוד תחת פיקוח. יחד עם זאת אני

חוזר על הצעתי הראשונה שחלק מרשות הפיתוח יתמנה ע"י הממשלה, וחלק

ע"י הכנסת.

מר שפיר: את הצעתו של מר לנדאו אפשר לפתור ע"י

כך שבסמכויות אחת מועדות הכנסת - ועדת

הכלכלה או ועדת הכספים, יקבע, שרשות הפיתוח נתונה לפיקוח. על כך

מר שפיר:

צריכם לקבל החלטה בכנסת.

אנו איננו עומדים בפני מצב שיש בו
חילוקי דעות בין הממשלה ובין הכנסת בענין זה לגבי הצורך בפיקוח,
ואזכיר רק שגם לגבי נכטי נפקדים היה אותו הויכוח. הממשלה הביאה
לכנסת דו"ח מפורט בענין זה, והחברים סברו שהאפוסטרופוס מגלה יותר
מדי את הענינים, לי יש הרוטם שהפיקוח הזה, שועדת הכלכלה מתכוונת
לו, הוא לא פיקוח של איזוף שהיא מועצה, אלא של ועדה מסויימת
בכנסת.

מה שנוגע להרכב ההנהלה, הרי שר האוצר

מסר בטקירתו מה בדעת הממשלה לעשות. אני יודע שיש כבר איזה הסכם
בענין זה עם קק"ל וקה"י, אולם ברור שהממשלה איננה יכולה להיות
תלויה בהרכב ההנהלה - בהנהלת הקק"ל או הסוכנות היהודית.

היו"ר א. חוסי: אני קורא את סמכויות הועדות, ולפי

הסמכויות האלה יש רשות לוועדת הכנסת

לדרוש מכל משרד דו"ח על פעולותיו. אני חושב שאנו יכולים להסתפק
בהחלטה לאיזוף ועדה יעבור הפיקוח - ועדת הכלכלה או ועדת הכספים,

לי יש הצעה אחרת:

" הממשלה תמנה מועצה מייצגת ליד רשות

הפיתוח, שתהיה מורכבת מבאי-כח הממשלה ומבאי-כח הצבור".

בקשר לסעיף זה ישנן איפוא שלש הצעות: הצעת מר פרסינגר, הצעת
מר לנדאו, והצעתי. נעמיד להצבעה את שלש ההצעות,

ה ח ל ט ה

בסעיף 2 סעיף קטן א' הוחלט למחוק את המלים

"אדם או" והניסוח יהיה: "למנות חבר בני-אדם".

ד"ר ברנשטיין: בטעיף 2 (א) כתוב, הממשלה רשאית, אבל אין

זה אומר שהיא חייבת לבצע את הדבר. כמו"כ

ברצוני להעיר שם החוק הוא: "חוק העברת נכסים לרשות פיתוח", אבל

בחוק כולו לא מדברים כלל על העברת נכסים.

י. שפירא - היועץ המשפטי: הערתו של מר ברנשטיין נכונה. כל הענין חה נקרא חוק העברת נכסים, כי זה התחיל מהעברת נכסים. לדעתי אפשר לקרוא את החוק "חוק רשות הפיתוח".

ה ח ל ט ה

הוחלט לשנות את שם החוק "חוק העברת נכסים לרשות פיתוח" ל- "חוק רשות הפיתוח".

ד"ר פרדר: אני מציע לחייב את מר האוצר בתקנות למנות את הנהלת הפיתוח.

א. כהיר: אני מציע לרשום בפרטיכל, כי הודעה שמעה את הודעת מר האוצר, כי בהנהלת רשות הפיתוח יהיו חברי קרן-הקיימת וקרן-היסוד; לאחר שיש כבר כמה פרצדנטים כאלה גם בוועדת הכספים. הודעה זו של מר האוצר מחייבת את הממשלה.

היו"ר א. חוסי: ברצוני להעמיד להצבעה את שתי ההצעות של מר פרמינגר ומר לנדאו.

הצעת מר פרמינגר:

רשות הפיתוח תורכב מבאי-כח הממשלה, קרן-הקיימת לישראל, מחלקת ההתישבות של ההסתדרות הציונית, ובאי-כח הצבור המעוניין.

הצעת מר לנדאו:

רשות הפיתוח תורכב מחבר בני-אדם, שלשה מהם ימונו ע"י הממשלה וארבעה במספר באי-כח הצבור שיבחרו ע"י הכנסת.

הצעתו היא:

הממשלה תמנה מועצה מיעצת ליד רשות הפיתוח שתהא מורכבת מבאי-כח הממשלה ובאי-כח הצבור.

י. שפירא: זה יהיה סעיף 3.
ח. לנדאו: אם תקבל הצעת א. חוסי על מועצה צבורית - אני מוכן לוותר על ההצעה שלי.

ה צ ב ע ה

בעד הצעת מר פרמינגר - 2
נגד - 4

הסתייגות: ס. אדם.

ה ח ל ט ה

יירטם בפרטיכל ועדת הכלכלה, כי יו"ר הועדה
ימסור בכנסת, שהועדה רשמה לפנייה את הודעת
טר האוצר שלרשות הפיתוח תמנה המטטלה את באי-כח
קרן הקיימת וקרן היטוד.

ה ח ל ט ה

הוחלט לבקט את היועץ המטטטי לנסח את הדבר.

ה ח ל ט ה

טעיף 2(ב) - בתקבל.

א. רקנטי: אני רוצה שיוגהר מהו היחס בין רשות
הפיתוח לבין האפוטרופוס לנכסי נפקדים.
אני חוטב טיט כאן ערבוב תחומים.

י. שפירא - היועץ המטטטי: אין טום קטר.

ח. לבדאו: לסעיף 2(ג) - אני מציע למחוק את הטעיף.
אם המטטלה רטאית למנות, היא גם רטאית
לפטור ולכן הטעיף הזה מיותר.

י. שפירא - היועץ המטטטי:
טעיף זה בחוץ. זהו מוסד המורכב מטטפר
אנשים המתמנים ע"י המטטלה. חבר בני-אדם,
כמו אדם אחד; יכולים גם להתפטור, ולא תמיד המטטלה יכולה למנות
מיד אחרים במקום אלה שהתפטרו. ואם המוסד הזה יתפטור למי יהיו
טייכים הנכסים בינתיים? ל יכך דרוט הטעיף הזה האופר טבינתיים
יהיו טייכים הנכסים האלה לטר האוצר.

ה צ ב ע ה.

בעד ביטול סעיף 2 (ג) - 1
נגד - רונב.

סעיף 2 (ג) נתקבל. כמו"כ הוחלט להוסיף
את המלה "והחובות" אחרי המלים הטמכניות
והזכריות.

ח. לנדאו: כיחט לסועצה מייעצת, אני מציע שהחלק הצבורי
של הסועצה יטובה ע"י הכנסת.

ט. לביא: לדעתי ענין הסועצה-המייעצת הוא מיותר, כי הרי גם
ועדת הכלכלה תטפל בזאת ותקבל דו"ח על הפעולות.

ד"ר פרדר: אני מצדיק את בחיצות הסועצה. כאן יש טדה פעולה
רחב סאד ולדעתי יש הכרח בוועדה מייעצת.

היו"ר א. חוסי: אם בחוק לעדוד הטקעות הון מצאנו לנחוץ למנות
ועדה מייעצת, על אחת כמה וכמה יש הכרח למנות
ועדה מייעצת ליד רשות הפיתוח שהיא תטלוט על רכוש קרוב ל-150 מליון
ל"י ואולי גם יותר. אי אפשר להטאיר ספעל עצום כזה רק בידי הנהלה,
ותהיה זו ההנהלה הטובה ביותר. אני חוטב טועדת הכנסת אינה יכולה
למלא את התפקיד הזה. לכל ועדה בכנסת, תהיה איזו שהיא, ישנם
סאות ענינים אחרים ולא יוכלו להקדיט תטוט לב רבה לתפקיד זה
ולא תהיה להם כל אפשרות לעקוב אחרי כל הפעולות של רשות הפיתוח.
זהו גם ההבדל בין ועדת חד-הוק לבין ועדה רגילה. ועדת חד-הוק
תעקוב אחרי הענינים באופן סתמיד. לדעתי אנו צריכים להקפיד על כך
שתהיה סועצה כזו. זה לטובת הענין ולטובת הצבור. רשות הפיתוח עלול
להיות ספעל גדול. אנו יודעים על קיומה של רשות עמק הסנסו באמריקה,
ואצלנו יכולים להיות 10 עמקים כאלה שיהיו בתונים לפיתוח. ספעל כזה
אי אפשר להטאיר רק בידי הנהלה. אני תומך טיש לטתף את באי-כח
הצבור בסועצה הזאת לפי סודוס מיוחד.

אני מציע להחליט באופן עקרוני על הקמת סועצה

מייעצת, אבל לא להחליט כרגע באיזה אופן היא תורכב - על כך עוד

נוכל לחשוב.

ס. לביא: אני מציע שהכנסת תמנה ועדה חדשה שתקרא: "ועדת רשות הפיתוח".

א. חושי: בענין זה בחליט לאחר שנעבור על כל החוק.

י. שפירא - היועץ המשפטי: בענין הצעתו של מר לביא ברצוני לעמוד על ההבדל שהוא כסובן יסודי. מועצה מייעצת שתהיה מורכבת גם מנציגי המשטלה וגם מנציגי הצבור תוכל להיות מורכבת מטומחים בשטח התיכנון והכלכלה, בו בזמן שועדה שתהיה מורכבת מאנשי הכנסת בלבד תהיה נעדרת אפשרות כזו.

ה ח ל ט ה

הוחלט לדחות את ההצעה בענין הקמת הועדה המייעצת.

ה ח ל ט ה

סעיף 3 יתחיל במלים: רשות לפתוח רשאית... (במקום "מוסמכת").

היו"ר א. חושי: מה ענין מסלות הברזל בסעיף זה? כמו"כ כתוב בסעיף 3 שהרשות רשאית להעסיק טוכנים פקידים וכו' - מדוע נפלה ביניהם לבין עובדי המדינה? שר האוצר אמר אמנם, שיטנה כאן הסוואה מסויימת מבחינה פוליטית, אבל לדעתי ישנם דברים מאד מדאיגים גם בטעיף קטן 10 של סעיף 3.

ח. לנדאו: הערה לכל הסעיף: למלים הראשונות של סעיף 3 אני רוצה להוסיף: "רשות לפתוח מוסמכת - באישור ועדת הכספים". כל הפעולות האלה, ככל שטח שהוא, לא תיעשה מבלי שיהיה תקציב לכך.

היו"ר א. חושי: יש לזכור, כי בטעה שאנו מדברים על פיתוח המטק, אין זה אידנטי עם ועדת הכספים, טיש לה אינטרסים פיסקליים, ולאן דוקא אינטרסים כלכליים של פיתוח.

ד"ר פ. ברנשטיין: אני רוצה להרחיק לכת ביחס לאופי המפחיד של הסעיפים. שר האוצר אמר שהחוק הזה הוא רק בטלב ראשוני, כלומר, החוק הזה עוסק לעת-עתה רק בקטר להעברת קרקעות, ופיתוח הקרקע. משום כך אני מציע למחוק מסעיף 3(2) את המלים: מסלות ברזל, מכרות, קוי תחבורה, נמלים, שדות תעופה, בתי-חרט, מפעלי תחבורה, מפעלי שיכון.

ס. לביא: אני רואה את רשות הפיתוח כזרוע של המטלה, העוסמת לעשות מפעל חלוצי שיהיה שייך למטלה, בגבולות המטלה ובטלטון המטלה. בכל רגע שארשות הזאת תעשה טעה רע - נחליף אותה, או שהיא תתחלף כאשר תקום מטלה אחרת. אם זוהי זרוע של המטלה אינני חושב שאנו צריכים להחליט על כל הפעולות של רשות הפיתוח - זאת תעשה המטלה ואינני מבין מטום כך, מה החרדה הזאת ולעם מה יש צורך למחוק את כל המלים כפי שהציע ד"ר ברנשטיין. אם רשות הפיתוח תמצא לנחוץ לבנות מסילת ברזל מדוע לא נאפשר לה זאת? לעם מה אתם רוצים לטפוח עופרת על הכנפים?

ד"ר פרדר: אני מתנגד להצעתו של שר לנדאו. לא ייתכן שרשות הפיתוח תוכל לעבוד רק לאחר הסכמה של ועדה פרלמנטרית - הגבלה כזו תביא לחוסר אפקטיות של פעולה ואני נגד הקונסטרוקציה הזאת.

כמו"כ אני חושב שיש לעבור על סעיף 3(2) ולהוציא את המלים המיותרות, אבל יחד עם זאת אני מתנגד להצעתו של ד"ר ברנשטיין למחוק את המלים "מפעלי שיכון", כי אני מבין שאחת הפעולות החשובות של רשות הפיתוח היא לתת קרקעות למפעלי שיכון.

ש. גורן: מה שהחוק מאפשר לכל חברה פרטית, הוא צריך לאפשר גם לרשות הפיתוח. ידוע, שכל חברה בעלת הון, אפילו של 1000 ל"י, רוסמת בתקנות שלה שהיא עוסקת במפעלים כאלה - אם החוק מרשה זאת לחברה פרטית מדוע לא נרשה זאת לרשות הפיתוח, מה הפחד? כי סמילא רשות הפיתוח תפעל לפי הפוליטיקה הכלכלית של המטלה ולפי האמצעים הכספיים שיהיו בידה.

א. פרמינגר: אם המססלה רוצה לקבל לידה יזמה, מדוע לגרוע מטנה? לפיכך אני מתנגד למחיקת

המלים, כפי שהוצע.

ח. לנדאו: החוק הזה בא כדי לפתח אוצרות שמקורם משולש: רכוש האפוסטרופוס לנכסי נפקדים,

רכוש האוייב, ונכסי הגרמנים - שהחוק עוד צריך בכנסת. אם מגמת המחוקק היתה רק לגבי שלשת המקורות האלה - הרי אפשר לומר זאת בפירוט בחוק, שכל מפעלי הפיתוח מוגבלים רק לגבי שלשת המקורות הנ"ל, ואז אין כל חשש ונהיה פטורים מן הויכוח הזה.

יש כפילות רבה בחוק הזה. לדעתי סעיף קטן 2 מיותר לגמרי, כי סעיף קטן (1) וסעיף קטן (3) מכסים עליו.

א. רקנטי: אני עוררתי קודם את השאלה של נכסי נפקדים. שר האוצר אמר לנו בסקירתו שהחוק הזה הוא הסוואה בקשר לנכסי הערכים, ואני חושב שיש צורך להגדיר בחוק הזה מהו היחס בין רשות הפיתוח לבין האפוסטרופוס על נכסי נפקדים.

ד"ר ברנשטיין: אנו צריכים לדעת מה אנו מתכוונים לעשות.

אנו עומדים בפני דאגה אחת והיא - לעודד

בראש וראשונה השקעות הון. החוק הזה עלול לבטל את כל התוצאות הטובות של החוק לעודד השקעות הון, כי המשקיע רואה לנגד עיניו טרופט עצום אשר רשאי לעשות את הכל - פעולות כלכליות החל מפיתוח הקרקע ועד בתי-חרשת. לדעתי צריך למנוע את הסכנה העלולה ליצור רושם כזה בעולם. משום כך אני עומד בכל תוקף, שאנו נוציא את כל הפעולות המיוחדות האלה, שאינן קשורות באופן ישיר עם מטרת החוק מסמכות הרשות. /לעומת זאת, אם המססלה רוצה בהסוואה, אין אנו יכולים לקבל את ההצעה שבחוק יהיה מפורש מה הם המקורות של רשות הפיתוח. אני חושב שהענין הוא דציני מאד, ביחוד לגבי הרושם שהחוק הזה עלול ליצור על משקיעי ההון מחו"ל, באם יעמדו לפניהם הסמכויות הרחבות של רשות הפיתוח בשדה הכלכלה.

מ. אונא:

רשות זו צריכה להיות בתוך המטגרת

שהמטגלה הקימה - מטגרת פיתוח המדינה,

אולם אנו רואים שרשות אחת נכנסת לסמכותה של הרשות השניה. אנו צריכים
לסנוע אפשרות כזו ולכן צריכים לקבוע מטגרת סטויימת לכל רשות,
בהתאם למטגרת של מדיניות הפיתוח. אינני רואה מקום לחששות של ד"ר
ברנסטיין אם נקבע את המטגרת לכל רשות ורשות. אני חושב שכוונת
החוק ברורה ואין לחשוש מהטרנסטים המשתלטים - לדעתי החשש הזה יורד
מן הפרק.

מר שפירד:

ברור שבאותם הכספים שרשות הפיתוח

בקביעת

עצמה תצטרך להתמסר, יהיה צורך/ תקציב.

אבל ברור שאם עכשיו האוצר יתן הלואה בסכום של 200 אלף ל"י בשביל
עזרה לתעשייה, וסכום זה נמסר לבעלי הקרקע, פרוט הדבר כרגע, למסור
לאפוטרופוס ואח"כ לרשות הפיתוח, (ועל זה יתנהל מו"מ בין האוצר
לבין האפוטרופוס/ ואח"כ עם רשות הפיתוח) - הרי כסף זה יכול
האוצר לתת בלי הסכמת ועדת הכספים, אבל, אם סחר רשות הפיתוח
תרצה להטקיע סכום של חצי מליון ל"י בפיתוח - היא תצטרך למסור על
כן דו"ח לוועדת הכספים, אבל היא לא תהיה תלויה בהחלטה של ועדת הכספים,
אלא בהחלטת ההנהלה.

אשר לצמצום הפעולה של רשות הפיתוח,

ברצוני להעיר טאולי אפטר היה לצמצם כרגע כמה וכמה פעולות, אבל
אני עדינתי עתה בפרטיכל וקראתי מה שמסר שר האוצר בישיבה הקודמת
בנוגע להתיישבות ובטח הסיכון. לפני שבועיים בערך, נקיימה ישיבה
מטותפת של שר הפנים עם ב"כ עיריית תל-אביב והאפוטרופוס בענין
שיכונם של פליטים מצריך להוציאם מפו - אלה הם למשל דברים שרשות
הפיתוח צריכה לטפל בהם. כמו"כ ימצאו בודאי, במסך הזמן, עוד סטחים
שרשות הפיתוח תצטרך לטפל בהם - סטחים שאי אפשר לראותם מראש. לפיכך
אני חושב, שאין לצמצם את תפקידי רשות הפיתוח, כפי שהציע ד"ר ברנסטיין.
לדעתי כאשר המטגלה תרצה להתחיל בפעולות נרחבות בבאר-שבע, למשל,
ולקיים עם בתי-חרטת אין למנוע זאת ממנה ע"י החוק, כי אני בטוח
שהוון הפרטי לא יזרום לאותם האיזורים ותוממים ולא ירצה לסכן את
כספיהם. אם כן מדוע נמנע זאת מן המטגלה ?

צ. יהודה:

אפשר היה להסכים לדעתו של מר

ברנסטיין, לו היתה נראית סכנה של כפילות

בסמכויות, אבל סכנה כזו איננה, בעלי ההון שיבואו, יחפסו להם מדה
יעולה בתל-אביב או בסרון, אבל לא בבאר-טבע. אינני יודע אם בעלי
ההון יסכימו להקיע את הונם באותם הטסחים שהועברו אלינו הודות
להסכמי נביתת-הנטק, או אפילו בגליל - ואלה הם דוקא הטסחים שאנו
מעוניינים במיוחד בפיתוחם. לטעם מה בגביל את עצמנו? אני מציע
להשאיר את הסעיף (3 2) כמו שהוא.

א. בהיה: אני מתנגד לציון המקורות, כפי שהציע
מר לנדאו, מטעמים פוליטיים.

אשר לסעיף (2)3 גם אני בדעה שאין להגבילו. אם למשל רשות הפיתוח
תרצה להקים קו מסילת ברזל בתוך שטח תעשייתי - ולסדינה לא יהיה
כדאי להקים אותו - רשות הפתוח תוכל לספל בדבר. כמו"כ הדבר לגבי
נסלים - אלה יכולים להיות גם נסלי דייג באזורי שונים של החוף.
לי נראה איפוא שאין כל חשש שהחוק הזה יכול להפחיד את בעלי ההון.
רשות הפיתוח תספל במפעלים חלוציים שההון הפרטי לא תמיד יהיה
מוכן לסכן את כספו בהם. החוק הזה אינו עומד בטום התחרות עם
החוק לעודד הטקעות הון.

היו"ר א. חוסי: אני העירתי לראשונה בענין מסילת

הברזל, מטום שאני מוצא שהניסוח אינו
זהיר ביותר (כמו בסעיף קטן 10) ויש כמה דברים בלתי ברורים שאותם
צריך להבהיר.

אני, אחד מאותם האנשים הרוצה לעודד

את יבוא ההון הפרטי, ואיננו מעוניין

כלל להחביא ולהסתיר משהו בפני ההון הזה. נכון שההון הזה אינו הולך
לצפת, ואפילו אינו הולך לסבריה וגם לא ילך לאילת - ודוקא אלה הם
הטסחים שאנו מעוניינים בפיתוחם - וזהו הדבר שצריך להיות ברור
לבעלי ההון מחו"ל. גם בארצות-הברית ישנם מתנגדים רבים לניו-דיל
ול-פייר-דיל. ומה שאפשר באמריקה, שהיא ארץ קפיטליסטית, מדוע
אי אפשר לעשות כאן? אנו מכירים יפה את תפעולות של רשות עמק-הסנסני,

א. חוסי:

שהוא מפעל ענקי. כמו"כ ישנם מפעלים אחרים, כגון: סכרות אורניום ומפעלי האטום - מפעלים הטייכים למטלה. ישנם מפעלים ענקיים שרק רשות פיתוח ממלתי יכולה לבצע אותם.

ח. לנדאו: אני מבקש להעמיד להצבעה את ההצעה

שלי, כי סעיף 3 יתחיל במלים "רשות לפתוח מוסמכת באישור ועדת הכספים".

ה צ ב ע ה.

ההצעה נדחת ברוב קולות.

המתייגות - למר ח. לנדאו.

א. פרמינגר: אני מבקש להעמיד להצבעה את ההצעה

שלנו לסעיף 3(1):

"להפקיע באטורה של הכנסת מרשות הפרט לרשות האומה את אוצרותיה הטבעיים של הארץ, את אדמותיה הטוממות, יערותיה, מימיה, גבזי אדמתה ואת זמון נצולם".

י. ספירא-היועץ המספטי: החוק הזה אינו מספל בהלאמה.

ס. ארם: אני מציע להוסיף לסעיף 3(1) את המלים:

"ולהפקיע ברשות המטלה"

י. ספירא- היועץ המספטי: זכות ההפקעה היא רק ברשות המטלה, ולא

בידי כל גוף אחר.

ה צ ב ע ה

הצעת מר ארם נדחתה.

המתייגות: למר ס. ארם.

ס. ארם: אני מטאיר לעצמי, כמו"כ, זכות להציע

בכנסת חוק בדבר הלאמה.

